

Százéves ház, pár napja szerelt termopán ablak, a védőfólia még ott fityeg a tokon. Nem lehet letépní, várni kell, hogy a hungarocellre felvitt nemes vakolat kiszáradjon.

A száz éve készült, nemrég kiütött, és kettőbe tört kézműves ablakkeret a homlokzatszmaradványaival a ház tövében várja, hogy elszállítsák. Ismerős a kép?

„Bele kell törődnöm, hogy a helyi tanácsok intézik, az ő városuk, és nekik senki ne dirigáljon. Mi tudjuk, mit kell csinálni, mi felújítjuk. Ne mondja meg senki, milyenre fessük, ne mondja meg senki, hogy milyen legyen a tető, mert az én házam, és azt csinálok amit akarok” – nehezményezi az önkormányzatoknak értékeink megőrzéséhez való hozzáállását Mihály Zita, a Megyei Műemlékvédelmi Hivatal szaktanácsadója.

Mi volt eddig a legsúlyosabb, visszafordíthatatlan kár Udvarhelyen és környékén?

Régi sérelmeim jutnak csak eszembe... Mostanában nem nagyon vagyok képben, mert annyira kiszorítottak mint műemlékvédelmi nyilvántartó és ellenőrző hatóságot, hogy talán a Koncz-patika esete óta nem is voltam Udvarhelyen.

Hogy értsem azt, hogy kiszorították?

Úgy, hogy egyszerűen semmilyen szinten, semmilyen formában nem tudom érvényesíteni a

műemlékvédő felügyelő szerepemet. Egyre szisztematikusabban és egyre tudatosabban kerülnek meg, be sem írják az urbanisztikai bizonylatba a szakhatósági jóváhagyásnak a kötelezettségét.

Az egyik **klasszikus példám az a szombathelyi Ugron-kúria**, amit úgy alakítottak át, hogy csúnyán kijátszották a hatóságot. Akkor még működött a bizottság s a szakhatósági felügyelet, nagyon készségesen megrajzolták, megcsinálták, amit a bizottság kért, utána pedig nagyvonalúan kicserélték a tervet, és azt adták le engedélyeztetésre, amit ők akartak.

Amikor elkezdődött az építkezés, és láttam, hogy mi történik, már túl késő volt, hogy bármit is tenni tudjak. Le akartam állítani az építkezést, de lelakatolták, így be se tudtam menni. Kihívtam a rendőrséget, de a rendőrnek az volt a legnagyobb gondja, nehogy a kerítést átugorjam, mert az magánterület sértés.

Mondtam is, hogy nem azért hívtam őt, hogy én kerítést másszak, hanem hogy kinyitassa a kaput. De nem történt semmi.

Ez volt az első megdöbbenő, nagy és durva példa,

hogy mennyire semmibe vesznek. Ezután egyre gyakrabban és egyre szisztematikusabban ismétlődtek a hasonló helyzetek. De hogy mennyire megkerülnek minket, a törvényt, a szabályt, azt a Jézus kápolnában végzett ásatás is jól mutatja.

Ásatási engedélyt kaptak, a mellettem levő irodában állították ki, de mi nem tudtunk róla, hogy a műemlékben felszedték a padlót, amit tudomásom szerint a mai napig sem tettek vissza. Nemrég szóltak nekem is, hogy a padlót most már vissza kellene tenni. Én csak nagyot néztem, hogy „A” kategóriás műemléken, a megyében az egyik legrégebben, úgy dolgoztak, hogy nem is tudtunk róla.

Különben ezt csinálta az esperes úr is, amikor 1994-ben leverték kápolna külső vakolatát. Turisták jelezték nekem.

